Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 292 (10.675) Львів, четвер 31. грудня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов. — Конто почт. щад. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—1 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

УНДО в університетській справі.

Комунікат Центрального Комітету.

Центральний Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання на своїому засіданні в дні 26. грудня ц. р., розглянувши теперішню стадію університетської справи, приняв отсі рішення:

Ц. К. УНДО вповні одобрює становище, заняте Президією УНДО дня 14. грудня ц. р. в університетській справі взагалі, а з приводу декляративного листа д-ра Романа Смаль-Стоцького до мін. Ст. Ґрабского зокрема (див комунікат в ч. 286 „Діла").

Ц. К. УНДО стверджує, що університетська справа є справою політичною, до якої розвязки в першу чергу є покликані політичні чинники.

З уваги на це Ц. К. стоїть на становищі, що участь українських учених у тзв. організаційній комісії, покликаній до життя мін. Ґрабским перед позитивним вирішенням політичних моментів університетської справи покликаними до того політичними чинниками, мусить бути виключена.

Львів, 28. грудня 1925.

За Президію УНДО:

Д-р Дмитро Левицький, голова. *Володимир Целевич*, ген. секретар.

На освітньому фронті.

З приводу загальних зборів „Просвіти".

Цьогорічні загальні збори Тов-а „Просвіта" відбувалися під знаком великої поваги та серіозности. Дискусії над звітом і над пляном майбутньої діяльности дали на це незбитий доказ. Всі її учасники реагували на порушувані питання глибоко, чим дали доказ, що на збори прийшли після продумання освітніх проблем та з відповідною підготовкою до участи в дискусії.

Найбільше уваги звернула на себе справа поменшення числа членів „Просвіти" перш за все серед інтелігенції. Зі самого звіту виявилося, що в деяких повітах, заледви двох або трьох священників і стількиж учителів було в цьому році членами товариства. Все инше ні „Просвітою" ні освітньою діяльністю не інтересувалося. Безперечно, що явище це сумне. Та не місце тут його проаналізовувати. Ми зазначимо тільки те, що культурно-освітня праця серед народу повинна обовязувати всю нашу інтелігенцію в їїж власних інтересах. А то тим більше, що вся вона вийшла переважно з наших селянських кол. Якщо правда, що під сучасну пору є певна віддаль між селянством і робітництвом з одного боку та нашою інтелігенцією з другого боку, то зближення може наступити найлекше на полі культурно-освітньої праці. Участь нашої інтелігенції у ній зможе найкраще спаралізувати те підсичуване деякими нашими маловідповідальними елементами упередження до неї серед селянства та робітництва.

В минулому році (1924) було на 2611 членів більше ніж у 1925 р. Ріжниця велика. Зате є в життю „Просвіти" за останній рік є й дуже відрадна поява, а то зріст заінтересування „Просвітою" серед наших селян. Читальні нараховували в цьому році 121.651 членів, а число самих читалень зросло 1925 р. аж на 683. Усіх читалень було 202?. Це ще не дорівнює передвоєнному їх числу, але є надія, що при започаткованій інтензивности зросту число читалень скоро навіть перевисшить передвоєнну норму. Взагалі в організаційному відношенню „Просвіта" росте. Видно це й на філіях. Число тих останніх перейшло вже передвоєнну норму. Тепер їх 81. Очевидно, що між ними є менше та більше діяльні: 25 з них повідкривали свої філіальні канцелярії з урядниками для організації; 17 поробили заходи для відкриття таких канцелярій. За те було 10 таких, що не прислали Головному Видїлові навіть ніяких звідомлень про свою діяльність. Але 10 на 81 це ще не така страшна цифра, хоч сама собою вона сумна.

Окрему сторінку історії Товариства творить заінтересування нею американської еміграції. В 1924 р. було в „Просвіті" 553 американських членів, а в цьому році число їх піднялося до 1005. Коли зважити, що всі вони були членами передплатниками і платили по два доляри річної вкладки, то стане нам ясно, що підпомагали вони Т-во поважно і в фінансовому відношенню. Отже в Америці заінтересування „Просвітою" значно більше ніж серед нашої краєвої інтелігенції, яка багато дечого завдячує „Просвіті".

Усі ці моменти підносили учасники дискусії. Та істота її всеж таки заключалася не в тому, збори розважали над справою самої техніки і над напрямними освітньої праці. Багато споміж дискутантів підкреслювало, що в нас подостатком охочих до освітньої праці, але не всі до неї відповідно підготовані. Освітня праця вимагає уміння та фахового знання. В звязку з тим збори доручили Головному Видїлові подбати як найскорше про заснування Освітнього Інституту, який давав би відповідну фахову підготовку для освітніх діячів. Деякі клали натиск на те, щоби до такого Інституту підбирати відповідних кандидатів споміж самого селянства.

Відносно ж видавничої діяльности „Просвіти" переважала думка, що наші селянські читачі попитують найбільше за легкою белетристикою історичного змісту та за фаховими книжочками про сільське господарство в усіх його галузях. Були й такі голоси (два), які обстоювали думку, що „Просвіта" повинна у своїй видавничій діяльности стати на шлях популяризації соціяльно-економічних наук і тим самим піднятися соціяльного виховування нашого народу в чисто клясовому розумінню. Ця ідея не найшла прихильности на зборах. Проти неї промовляли незвичайно річево численні бесідники. Вони доказували, що метою „Просвіти" є популяризувати знання, поширювати світогляд та тим самим підготовляти своїх членів і прихильників до того, щоби самі були в силі застановлятися над соціяльними і клясовими проблемами та находити на них відповідь у фаховій літературі, про яку не слід дбати „Просвіті" але про яку повинні подбати инші чинники, в першу чергу наші економічні а подекуди то й політичні установи. Соціяльне виховання всіляко і мусить мати в собі політичну закраску. А „Просвіта" політичними проблемами займатися не може, бо тоді втратила би свій наскрізь культурно-освітній характер та розминулась би зі своєю метою.

Цей поважний тон дискусії є дуже відрадним проявом у життю товариства та цілої нашої суспільности. Цифри виявляють, що далеко не вся інтелігенція займається освітніми справами, а збори доказали, що ця її частина, що працює на освітньому полі, справу освіти поглиблює та шукає для неї найкращих шляхів.

Кріза Польщі.

„З глибини душі" проф. Розвадовского.

Святочні випуски польської преси посвячено між иншими розглядові незавидного положення сучасної Польщі й теперішнього польського покоління. Низку статтей присвячує цій темі головний ідеольоґ націоналістичної Польщі Роман Дмовський. Та найядерніше конденсує майже всі головні гріхи сучасної Польщі президент Академії Наук у Кракові проф. Ян Розвадовский в статті „З глибини душі", поміщеній в святочному числі краківського „Час-у". Ця стаття з одного боку є важким обвинуваченням всіх керуючих чинників польського громадянства, а з другого причинком до голосів, які поруч фінансової накликують до моральної санації сучасну Польщу.

Бажаючи перед очі нашого громадянства поставити цю незвичайно яскраву картину морального розкладу, неуцтва, злої волі, егоїзму і т. и., подаємо згадану статтю майже в цілости:

„Знаю добре, що відповідальність за те, що діється, спочиває на всьому народі ... Бож сойму, ... і розкладається ... всіх. ... сенату, урядів, що ... як у ... недолузі, ... господарки, ... упадкеть і нечесности не ... нікто инші. Але відповідальність не на ... всіх розкладається однаково; без сумніву ... є ... правильника, як міністра, менша жовніра як генерала, менша чоловіка, що не мішається до політики, як соймового посла. Очевидно, найбільша сойму, сенату і уряду.

Ваші прізвища, хоч не дуже славні, є відомі і якщо колись осуд будучих поколінь, якщо колись історія видасть присуд, що польський нарід не заслужив на відзискану незалежність і державу, то той присуд перш усього на віки віків обтяжить ваші прізвища.

Але не увільнить також тих, що називають себе інтелігенцією народу, сілою рідної землі; навзаки буде ставити питання: де ви тоді були? Чому голосно і відважно не давали ви свідоцтва правді? Чому не викресали ви з себе сильної волі і не змусили ваших слабих провідників, щоби вони вступили на шлях правди?

Оповідається загально, всюди, не скриваючи страшні речі про особисту захланність, що жирує як свиня в кориті, про марнування публичного гроша, перекупства, нездарність партій... говориться з прізвищами й подробицями, може дещо, як звичайно, перебільшується, але як що ті вістки розносять і пускають в світ самі посли, сенатори і панове з міністерств... Що зрештою є сумною правдою, то бачимо по наслідках. Отже чому нема кари, суду, чинности? Чому слідство не дає висліду? Чи тому, що всі є спільниками? Де є державна прокураторія?

Чи в соймі і сенаті, чи серед відповідальних урядовців нема людей чистих, чесних, що люблять нарід і мають трохи відваги?"

Коли не можна на те нічого порадити, то краще усунутися, але ще краще визнавати правду прилюдно. Говориться, що через відслонення гнилі ганьба впала би на нарід, але це є лише викрут. Говориться вкінці, що партійна завзятість не дозволяє зробити ніякого розумного кроку. В такому випадку слід кинути прокляття на партії і підчинитися вимогам нації.

„А коли нема влади понад соймом, то з огляду на стан, до якого ми дійшли, лишається один шлях. Сам сойм і сенат мусять зробити гаракірі, сам сойм мусить зробити щось в роді державного замаху. Нехай по безславному житті очиститься геройською смертю, нехай виновати героїчно признаються до своїх провин, нехай кількох почне, а потягнуть за собою або змусять решту, бо найкращим прокуратором є сильний.

То булоб друге, ще більше і дивніше чудо над Вислою. Коли вступите на той шлях, то ваші батьки, діди і прадіди, покоління борців і мучеників за волю, за чесність, за направу Річипосполитої приймуть вас колись, навіщих грішників з почестями. Ваше достоінство тоді не буде обмежуватися лише до соймової легітимації. А ваші сини, яким хіба не все чесно можете глянути в вічі, і ваші внуки будуть згадувати вас з вдякою і почестю.

Найвищий час, бо обридливість вже сягає нам до горла. Инакше ганьба, а з ганьбою упадок".

Хіба не можна огляднійше, а одночасно вірнійше змалювати морального стану сучасної Польщі.

М. Ч.

Памятаймо: Рідна Школа — це наша рідна фортеця, це певний захист у дальшім ... життю.

Радянська Україна.

Голос проти акад. Єфремова.

Харківські „Вісти“ з 15. грудня принесли статтю В. Десняка, в якій він накидається на академіка Єфремова за те, що він видав у Берліні свою „Історію українського письменства“ та написав до неї вступ, в якому осуджує літературні та видавничі відносини на Україні. Ці відносини є дуже важкі особливо для українських наукових і літературних видань. І саме цей вступ академіка Сергія Єфремова найбільше заболів комуніста Десняка. Осуджуючи Єфремова В. Десняк намагається доказати цифрами, що акад. Єфремов не має слушности. Цифри Десняка досить оригінальні та ще оригінальнійше собі протиставлені. І тому наведемо їх кілька для зразку. Десняк підрахував, що за царських часів від 1798 до 1916 р. отже за цілих 118 років появилося українською мовою заледви 3214 назв книжок, а від 1917 до 1923 р. появилося їх аж 3,738. Жалко, що Десняк не протиставить цифри книжок, що появилися за часів української небільшовицької влади на Україні, цифрі тих, що вийшли за часів пролетарської диктатури. Таке протиставлення було би більше повчаючим. Далі подає Десняк, що за 1924 р. Державне Видавництво України видало аж 5,797.000 примірників українських книжок, тобто 76·6 відсот. усіх видань того видавництва. В 1925 р. за девять місяців Державидав. випустило 12,231.800 примірників, що становить 73·1 відс. усіх видань. Коли зважити, що ці міліони примірників — це переважно агітаційні брошури та шкільні підручники, то доказові засоби Десняка стратять дуже на вартости. Поважних наукових видань на українській мові Державидав. видало дуже мало. За те на російській мові видало воно поважну кількість дуже серіозних праць.

Економія у вугляній господарці.

На останньому зізді КП(б)У заявив голова Раднаркому Чубар, що слід вести дуже обережну господарку українським вугіллям. Один з фаховців Південсталі підрахував, що на Україні вистане коксового вугілля на 20—30 років. „Недостача одного сорту вугілля ставить перед нами завдання — казав Чубар — що в нашій індустрії, з окрема, в вугляній промисловости ми мусимо переходити з вугілля на антрацит, а в нашій металюргії та в инших галузях ми повинні економічнійше витрачати вугілля. Те вугілля, яке добуваємо, не вдовольняє всього попиту на нього з боку промислу. З цією метою була прийнята постанова про прискорення розвитку дрібної вугільної промисловости в Донбасі. Це дасть змогу деяким підприємствам дістати паливо. Але нині для час, безперечно, на всю гостроту ловстає питання про економію вугілля в кожній галузі промисловости і над цим питанням слід поміркувати“. („Вісти“).

Українізація апарату Раднаркому.

Харківські „Вісти“ з 16. грудня ц. р. містять коротку статейку про підсумки українізації в апараті кермування справами Народніх Комісаріятів (міністерств) по день 1-го грудня 1925 р. З даних, які подає стаття, видно що справа українізації в найвищих виконавчих органах радвлади на Україні отже в самому уряді представляється досить слабо. При управі справами Раднаркому була окрема комісія для справ українізації, що відбула аж девять засідань, на яких розглянула 52 справи переважно принціпового та серіозного значіння. Що це за справи, невідомо. Таж комісія слухала і звідомлень учителів української мови про хід українізації. При українізації апарату Раднаркому брало участь чотири учителі, а викладали вони, чи краще вчили української мови в своїх групах. Негативним явищем у ході тієї праці над українізацією було те, що деякі урядовці відносилися до вивчення української мови неуважно і легкодушно, не вчащали правильно на курси та не бажали розмовляти українською мовою. Були й такі, що знали українську мову а розмовляти нею не хотіли. Відповідальні робітники (шефи департаментів) не могли відвідувати курсів правильно через недостачу часу. В статті зазначено, що більшість їх (відповідальних урядників) знає українську мову добре. Підручниками та українською літературою співробітники міністерств заосмотрені на 90 відсотків. Вони мають спільну українську книгозбірню. За опірне відношення до українізації звільнено одного урядовця з посади і це мало „ублагороднюючий“ вплив на инших. Діловодство управи справами Раднаркому має бути проведене вже тепер на українську мову на всіх 100 відсотків. Зі статті виходить далі, що на 1. грудня апарат кермування справами Раднаркому представлявся відносно знання української мови ось як: таких, що добре знали українську мову, було 35 відсотків; таких, що знали мову, але мусять своє знання ще доповняти, було 55 відсот., слабо знало українську мову 10 відсотків. Кінчиться стаття такими словами: „Беручи на увагу, що співробітники виявляють велике бажання вчити українську мову, можна сподіватись, що апарат кермування справами Раднаркому буде цілковиго зукраїнізований до 1-го січня 1926.“

За перебудову чсл. держави.

(*k*) Вже нераз писали ми, що в Чехословаччині і з боку пануючої чеської більшости, і з боку всіх инших її народів віддзиваються чимраз частійше й сильнійше голоси за перебудовою тієї держави в напрямі національно-територіяльної автономії для всіх складових її національних частин. Недавно реферували ми коротко навіть проєкт німецького нац. соціялістичного посла, який представляє собі майбутню Чехословаччину у виді чотирьох окремих адміністраційних одиниць зі своїми власними соймами і губернаторами. Такими одиницями-краями малиб бути: Чехія для Чехів, Судети для Німців, Словаччина для Словаків, Закарпаття для Українців. Хоч поки-що ніщо не вказує на те, що до такої перебудови прийде в найближчому часі, спинемося на цій справі, бо всяка перебудова якоінебудь сусідуючої з Польщею держави в напрямі засвоєння на якийсь час національно-культурних та політичних домагань її народів може мати для наших закарпатських братів помітне значіння. Таж у Чехословаччині присуджено жити й півміліоновій вітці великого українського народу, вітці, що до тієї перебудови привязує також свої надії, ті надії, що завели її в обійми чехословацької держави.

Чомуж у невеличкій, висококультурній та економічно сильній Чехословаччині підносяться і з парляментарної трибуни, і з народніх вібрань, і зі сторінок преси чимраз настирливійше голоси за справжньою рівноправністю для всіх народів держави, за притягненням до державного співробітництва двох найбільших по Чехах народів, словацького й німецького, за перебудовою держави в напрямі відосередним, децентралізаційним? І то — підкреслюємо це з натиском! — голоси споміж обидвох ворожих дотепер таборів, споміж чеської більшости й німецької та словацької державної меншости.

Відповідь на ці питання можна вивести саме з високого культурного рівня чсл. держави і з відповідаючого тому рівневі розуміння державних конечностей та ріжних можливостей розвитку відповідальними керманичами й політиками тієї держави. Бо і президент чсл. республики Масарик, і міністер закордонних справ д-р Бенеш, і инші відповідальні чеські політики старалися хоч в части розуміти настрої і потреби всіх народів держави та йти їм хоч у деяких ділянках на зустріч. І звідси — зовсім природно — випливає дещо инше становище Німців і Словаків до чсл. держави, як нпр. становище Українців, Білорусинів і Литовців до держави польської. А становище тих народів, зокрема Німців, що кілька літ пробували нехтувати й не признавати зовсім державної чеської супремації, змінилося в останніх часах настільки, що більшість їх політичних партій рішилася по великих внутрішніх терпіях станути вкінці на становищі чеської державности, домагаючись самовизначення для свого народу в рямках держави. Не диво, що у звязку з тим в чеських і німецьких органах преси дискутують про можливість і потребу притягнення до співробітництва німецьких соціяльних демократів і німецьких аграріїв, отже двох найсильнійших нім. партій у Чехословаччині. Двох політиків з тих партій мало би вступити до уряду як мужі довіря німецького населення. А чеські католики, що мріють про католицьку більшість в уряді, бажали би притягнути до керми державою своїх словацьких і німецьких товаришів з католицьких партій.

Те саме треба сказати про словацьких Мадярів, які є меншістю нетериторіяльною. Більшість їх під проводом пос. Иосифа Сент-Іванього, провідника мадярської національної партії, перекинулася з ірредентистів у позитивних, реальних політиків і станула на ґрунті чеської державности. Таким робом і Мадяри думають добитися якнайбільшої суми прав для своєї національної меншости.

Як бачимо, добра воля в справі розвязки нац. проблеми в Чехословаччині є по обох противних сторонах. Ця проблема очевидно дуже складна, а від доброї волі ще далеко до її вирішення. Але й це вже значний поступ, що цю потребу не тільки відчувають, але й розуміють як офіціяльні так і опозиційні чинники. А в такому разі скорше чи пізнійше мусить прийти і до її вирішення.

З польського сойму.

Засідання в 28. грудня.

На понеділковому засіданні сойму забрав перший слово пос. Прагер (ППС.), інтерпелюючи маршалка Ратая, чому закон про побиранни податку в збіжу не прийшов досі на денний порядок. У відповіди на це маршалок сказав, що скарбова комісія віддала реферат кс. Качинському (Хд.), котрий, опираючись на думці одного з віцеміністрів, що справа не є пильна, не приготовив реферату. Опісля пос. Баллін (НПХ.) домагався усунення з денного порядку закону про земельну реформу і виступив проти того закону. Потім приступлено до дискусії над законом про акти уродин дітей незнаних батьків у б. російській займанщині. По промовах послів Кордовского (Визв.), Матакевича (кат. люд.) і справоздавця Кадлубовського (ЗЛН.) принято цей закон, хоч Кордовський назвав закон суперечним з конституцією і просив маршалка не піддавати його під голосування. Принято ще в третьому читанні новелю до закону про примусове щеплення віспи, як також закон про продовження права побору акцизи в Кракові й у Львові.

З черги приступлено до голосування над поправками сенату до закону про земельну реформу. Марш. заповідає піддання внеску пос. Балліна під голосування, проти чого виступає пос. Сановіца (Визв.) і відчитує декларацію своєї групи, яка протестує рішучо проти самого закону. Внесок пос. Балліна відкинено і приступлено до голосування.

По принаттю кількох дрібних поправок до ст. 31, яка означує спосіб винагороди за примусово викуплені ґрунти, 205 голосами проти 94 принято поправку сенату, яка нормує відношення виплати готівкою до виплати рентою відповідно до просторів. Коли проголошено вислід голосування, на лавах Українців і Білорусинів, як також Визволення і НПХ, почулися голосні оклики, биття в пульти і т. д. Посли НПХ. інтонують: „О чесць вам, панове“...

Серед шуму й окликів приступлено до дальшого голосування. При поправці сенату до ст. 50, щоби парцельовані простори віддавано на творення нових окремих осад, а не на доповнювання карловатих господарств в найблизчих селах, як того хотіла сойм. комісія, прийшло до конфлікту. В поіменному голосуванні було 134 голоси — за, а 166 проти, себто за поправкою сенату. Віцемарш. Дембський заявляє, що нема кваліфікованої більшости за відкиненням поправки, але є звичайна більшість за принаттям поправки.

В тому моменті на лавах Українців, Білорусинів, комуністів, „Визволення“ і Звязку Хлопского вибухає голосна обструкція. Спершу бють в пульти й підносять ріжні оклики, а потім розноситься на салі звуки гимну „Не пора“. Після того виходять із салі чергою посли всіх опозиційних фракцій, а навіть „хлібоїди“, Жиди и частина Німців. Коли віцемарш. не уділив голосу пос. Барліцкому (ППС.), покидають салю й пепеесы. Таким чином дальше голосування над поправками до земельного закону відбувалося у відсутности цілої лівиці сойму.

Після принаття всіх внесків комісії без опозиції приступлено до дальшої точки денного порядку. Опозиційні клюби вертають чергою до салі.

Посол Сергій Козицький промовляв за наглістю внеску Українського Клюбу в справі вбиства поліцією в селі Кони, повіт Дубно, селянина Хоецького. Бесідник домагається від уряду висилки на місце спеціяльної слідчої комісії, у склад якої увійшлиб також представники Українського Клюбу.

Віцемін. внутр. справ Ольпінський зазначує, що урядові залежить також на точному виясненні справи, тому заявляється за принаттям наглости внеску. Колиж він старається на основі урядових актів представити той випадок, на лівиці чути голосні спротиви.

Наглість внеску принято одноголосно. Опісля пос. С. Підгірський мотивував наглість внеску у справі убийства секретаря „Просвіти“ в Рівному, пок. Дубини. Наглість цього внеску ухвалено також.

По відчитанню інтерпеляцій та внесків, між якими є й урядовий проєкт у справі підвисшування кар за проволоку при плачені безпосередніх податків, засідання закінчено.

По широкому світі.

Французький мін. кабінет сподівається в найближчих днях нової кризи, коли фінансова комісія парляменту висловиться проти санаційного проєкту мін-а фінансів Думера.

У Марокку еспанські війська відступили зі своїх позицій внаслідок злив та повіней. Одночасно між військами Абд-ель-Кріма повстала ворожнеча і між деякими частинами дійшло до сутичок.

Висланець Абд-ель-Кріма до Франції, англійський капітан Каннінг, що привіз мирні умови, зустрівся в Парижі з недовірям. Міністер внутрішніх справ не хоче його прийняти.

У Ватикані святкували память Нікейського собору. Папа в присутности всіх кардиналів та дипльоматичного „корпусу“ висловив у своїй промові бажання, щоби східна та західна Церква зєднались в одну родину: спільну римо-католицьку Церкву.

Переговори Франції з Друзами щодо миру ведуться успішно. Друзи припинили воєнну акцію і годяться на виміну полонених.

У Німеччині скількість безробітних зросла в останньому тижні на 40 проц.

Мустафа Кемаль вибирається з Ангори до Москви, щоби порозумітись з Чічеріном щодо подробиць новопідписаного російсько-турецького договору.

Американська делегація на конференцію роззброєння в Женеві складатиметься з ріжних визначних діячів, між иншими Келльога, генер. секретар Гувера і державний секретар Хюза.

Радянські війська, по звісткам англійської преси, нарушили біля

Паркаду кордом Афганістану, атакуючи афганістанські відділи. Вони зайняли острів утворений на ріці Оксус, на північний захід від Канабаду. (Цей острів був признаний від віків афганістанською територією. Оксус є договірним кордоном між Росією і Афганістаном. Радянський уряд має тому претенсії на острів, бо раніше головним шляхом комунікації був північний канал, а тепер є південне річище).

Чехословаччина пробує наладнати давні взаємини з Ватиканом. Папа, у розмові з чеським архиєпископом Кордацом, висловив надію, що це буде успішно полагоджене.

З польських справ.

Рада міністрів думає предложити проєкт закону, що підвисшав би кару за загаєння речинця при плаченню податків. Цей закон має на меті перешкодити спекуляції тих, які чекають на спадок золотого.

Соймові посли ще далі святкують. Засідання комісії справ військових призначене на 29-го ц. м. мусіли відкликати, задля малої скількости присутніх.

Премєр Скшиньский висловився на засіданню Ради міністрів, що єдиним засобом боротьби з безробіттям є вжити фондів на підмоги для безробітних на ведення якихсь публичних робіт, при яких робітники могли би найти заробіток.

Американський фінансовий знавець, проф. Кеммерер приїхав учора до Варшави. Кеммерер, бувший американський делеґат у репараційній комісії Доза, дораджуватиме польському урядові у фінансових справах.

Делеґати американського тресту фінансового виїхали з Ню-Йорку до Варшави.

У клюбі „Визволене" — розлам. З 16 членів двох уже покинуло цю партію.

Кінець процесу за „державну зраду".

29. XII. закінчився перед львівським судом присяжних великий процес проти 23 українських селян, обвинувачених за протидержавну акцію на Гуцульщині, що тягнувся від 1. XII. з триднево̂ю святочною перервою. Після резюме предс. радн. Ангельского присяжні судді вийшли на нараду в справі 139 питань. Більшість питань затверджено. Признали винуватими пятнацять обвинувачених, увільнили вісьмох. І так признані винуватими за 58 § к. з., отже злочину гол. зради: Скрибайло і Костюк, як головні винуватці Юрка Добринського, Ів. Мих. Телищука і Мих. Ількова признано співвинуватими в дальшому діланні. Кількох обвинувачених признали винуватими за те, що не повідомили влади про „протидержавну діяльність", а саме: Вас. Григорчука, Вас. Заяця, Ів. Загриновського, Вас. Сеньчука, Мих. Вишиванюка, Юрка Григорчука і Вас. Черкаса. Мих. Ількова признали винуватим розбійничого вбивства, а Вас. Черкаса злочину підпалу. Крім того присяжні потвердили питання щодо вини цілого ряду инших злочинів.

Після відчитання вердикту обвинуваченим, предсідник перервав розправу до нинішнього дня, з цим, що присуд буде оголошений нині в полудне.

Опісля трибунал задержався і до пізної ночі обговорював справу присуду, опертого на вчерашньому вердикті присяжних суддів.

Кінець кризи уряду Бріяна.

Як повідомляє „Журналь" Бріян заявив, що тепер не пора на міні-

стерські кризи, тому колиб подався до димісії, йому здавалося би, що він є дезертиром. Міністрів, котрі вважали би вказаним податися до димісії, заступлено би до 24 год. иншими. Преса передбачує, що міністри, які є членами картелю, підпорядкуються волі Бріяна і до кризи не прийде. Останні телеграми повідомляють, що кризу кабінету полагоджено завдяки порозумінню, яке осягнули в справі фінансового пляну на раді міністрів.

Резолюції інд'йськ. магометан.

На конференції індійських магометан ухвалили резолюцію, що індійські магометане поможуть Туреччині, коли її приневолять до війни та щоби Магометане не давали Англії для воєнних цілей з Туреччиною ані фондів ані рекрутів.

Заворушення в Москві.

„Дейлі Експрес" повідомляє з Риги, що 29. грудня прийшло в Москві до заворушень і кровавих вуличних сутичок. Багатотисячна товпа робітників зібралася на площі Леніна, а відси пійшла на місто плюндрувати крамниці. Всякий спротив поліції був безуспішний. Щойно більший відділ кінноти після довшого бою завів у місті спокій і лад. Причина заворушень незвісна. Арештували около 100 люда.

Нім.-радянський союз?

Берлінські часописи містять чутку з ам. джерел, що СРСР. хоче з Німеччиною заключити відпорно-невтральний союз так як з Туреччиною.

Бої в Сирії.

Французький комісар Сирії візвав повстанців, щоби до 8. І. зложили зброю. Повстанці перервали залізничий шлях Дамаск-Дераа (4 км. на північ від Дамаску).

Інтервенція Зєд. Держав у Китаї.

Часть американських торпедовців причалила вже до китайських побереж. Піхота й артилєрія висідають. Скоре і рішуче рішення Зєд. Держав занепокоїло дипл. кола Парижа й Льондону. Загально думають, що Зєд. Держави не хочуть допустити, щоби Китаєм і Тихим океаном заволоділа Японія. На думку Льондону Америка не діждавшися спільної інтервенції великих держав і поділу Китаю на сфери впливу, почала індивідуальну акцію, яка може довести до поважних конфліктів на Дал. Сході.

Турецько-радянський союз.

„Корієре деля Сера" повідомляє, що Туреччина й СРСР. зобовязалися в останньому свому париському договорі не приступати до Союза Народів. Обговорювали теж справу співділання армій обох держав і політичної співпраці.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашне число нашого часопису сконфісковано за кілька рядків статті „Поза плечима".

— **Митрополит Шептицький у Парижі.** Польська преса зазначує, що в католицьких французьких колах велике вражіння зробила Служба Божа відправлена митр. Шептицьким у соборі „Нотр-Дам" на закінчення свят літургічного тижня. Не тільки сама форма відправи та священні ризи митрополита звернули загальну увагу присутніх вірних, але й сама поява митрополита. Підчас Служби Божої співав хор „складений з 60 співаків. „Еко де Парі" подаючи подробиці цієї церемонії „незвичайної для Парижа" називає митрополита людиною, яка „хоче і може бути зєдинюючим кільцем католицизму між Заходом і Сходом".

— **Нові журнали.** Довідуємося, що з новим роком стануть виходити у Львові два нові українські журнали: тижневик „Новазоря", орган української християнської організації (УХО) і „Сільський Господар", орган Т-ва „Сільського Господаря".

— **У вчорашнім фейлєтоні** треба справити в 2 шп. в 9 р. згори „сп'ця" на „слпиця". Инші друкарські помилки легко помітні.

— **Дисциплінарка за науку української мови.** На нашій багатостраждальній Холмщині розпочала шкільна влада дисциплінарне слідство проти кількох учителів Українців лише за те, що вони вчили дітей також по українськи та вели по українськи курси для неграмотних. Українців-учителів є на Холмщині мінімальне число, бо багатьох їх Поляки поарештували або попереносили в польські діла „Пс-Зульки"; багацько позвільнювано, і то навіть таких заслужених для шкільництва людей, що працювали на місцях по 20 і більше літ ще перед війною. Всеж таки та нагінка й переслідування не знеохочують багатьох працювати в школі й поза школою для вивчення української грамоти й української історії.

— **З лікарської палати.** Дня 20-го п. м. вибирали у Львові нову лікарську Раду, з воєвідства львівського, станиславівського та тернопільського. Між вибраними членами находимо двох Українців: д-ра Івана Бережницького та д-ра Мирона Кахвинина зі Львова.

— **З меланхолійної статистики.** У третім четвертьріччу 1925 р. вийшло в Польщі 1.450 друків, у тисячних мільйона примірниках. З цього 87 процент випадає на польські видавництва. Найбільше книжок у цій цифр це шкільні. Жидівських, — у жаргоні та гебрайській мові — було 7 проц., а українських тільки 2 процент — 30 видань у 41.0.0 примірників. Ті причини цього стану, що є від нас незалежні, передаймо на рахунок ворогів нашого культурного руху, а ті причини, в яких ми самі винні, запишім на власний рахунок.

— **Померли:** визначний мадярський письменник Михайло Чері, який писав під псевдонімом „Гомок". Він зєднав собі славу як автор повістей з селянського життя, які були перекладені на ріжні европейські мови. — Померла вдова по князі Монако, Альберті, княжна Аліса, (в 67. р. життя), що жила останніми роками в Парижі, здалі від життя. Була вона з німецької родини баронів Гайне. Перший раз вийшла замуж за князя Рішельє, а по його смерти за князя Монако. Альберт також був двічі жонатий: вперше з леді Гамільтон. Теперішний володар мініятурної держави Монако, Людвик II. є сином Альберта з цього першого подружжя.

— **Катастрофи.** У Мексику, в копальні Когагуїля вибухли гази, які засипали всю копальню. 52 шахтарів убитих, чимало ранених. — У Курдиндії, під Дондалген, вилетіли зі залізничого шляху три вагони; сім осіб убитих. — На лінії Мадрид-Картагена — залізнича катастрофа; багато жертв. — У Німеччині три ледовалли засипали у горах чимало різдвяних туристів. — У Буенос-Айресі внаслідок бурі вибухла пожежа в копальні нафти. — У Франції, місті Ляро̂шель, внаслідок бурі згинуло 7 людей.

— **Нужда Жидів на Україні.** На останньому засіданні колеґії селянсько-робітничої інспекції в Харкові говорено багато про нужду Жидів в українських містечках. Дискусію цю викликало справоздання комісії, що перевела недавно доокладну інспекцію в цілому краю. З того офіціяльного справоздання виходить, що населення українських містечок, у значній части дрібні жидівські ремісники й купці, живе у великій матеріяльній нужді. Комісія сел.-роб. інспекції ствердила, що не дивлячись на декрети о податкові пільги для ремісників і дрібного домашнього промислу, українські власти не примінювали нічого з того до Жидів і виключали їх від тих управнень. Що більше! Недобори місцевих міських буджетів покривається шляхом накладання на Жидів адміністраційних кар за найменші проступки, як незнання української мови, жидівський наголос і т. п. Незалежно від того жид. ремісники неорганізовані, тому їх працю визискують відпоручці. Про кооперацію в малих жид.-українських містечках не чувати майже нічого. Загалом ок. 25 проц. міщанського населення не має окресленого заняття — це в більшости безробітні. З метою допомоги жидівському населенню колеґія роб.-сел. інспекції ухвалила відновити цілу низку комуністичних клюбів і читалень та поширювати якнайширше видання популярної партійної літератури в жидівській мові. — Як там є з тим нехтуванням чи навіть переслідуванням бідних жид. ремісників, ми не знаємо, за те знаємо напевно, що комуністична „література" не є ніяким ліком на нужду жид. населення, хочби її подавано в найчистішій жидівській мові.

— **Чорне Море.** заслуговує більш як колинебудь на цю назву, після останньої війни. Внаслідок воєнних та революційних подій на його дні спочило біля 350 кораблів. Радянський уряд почав інтензивну працю, щоби бодай частину тих кораблів або їх скарбів, добути з глибин. Відомо, що підчас революційних боїв, часто топили кораблі, щоби не дати їх на поталу противникові. Так само зроблено з кораблями, що мали попасти в німецькі руки. Найбільше кораблів лежить у новоросійській пристані. Дреднавт „Свободная Россия" і аэроплав „Патагония" пішли на дно під Одесою, розбившись на мінах. Кілька підводних лодок прогнивуло море під Севастополем.

— **Книжки як дарунок для немовлят.** Істнує старий народній пересуд спільний численим народам, що для щастя дитини треба при її народинах дати їй якийсь дарунок. Це звичайно обовязок кумів та кум. Уельське населення Англії кладе немовлятам у колиску кліщі, в Ірляндії — стяжку з жіночого волосся, в Румунії вяжуть дитині стяжку на рамени, в инших кладуть мідяний гріш до першої її купелі. Найцікавійший є шведський звичай: під голову новонародженої дитини кладуть книжку, щоби швидко навчилась читати. Як би цей звичай поширено в нас, з тим, що книжка мусить бути нова, то наша книжкова продукція збільшилась би бодай паралельно із зростом населення.

— **Електрика замісць куховарки.** Хоча й живемо в добі пари та електрики, не доживемо часу, коли електрика заступить у кухні працю жінки та куховарки. Вже істнують такі щасливі краї, навіть не так далеко, нпр. Швайцарія, де електричні апарати у кухні полагоджують найважніші функції господині. Є це апарати, які не тільки самі нормують температуру, автоматично варять обід, але й припиняють електричну течію, коли страва готова. Господиня може зранку скласти все „меню", а в полудне або вечір прийти на готове, зїсти його.

— **Варта бути спортсменом.** Відомо, що члени фахових спортових товариств у таких країнах, як Англія та Америка, це люде, які заробляють великі гроші своїм спортом. До яких сум доходять ці заробітки, можна догадатись на підставі таких двох свіжих новинок: один американський мячевий клюб гри в „бейсбол" відступив другому славного грача Бейб Рута за 135.000 долярів, а тепер веде переговори, щоби знову відступити иншому за 500.000 долярів. Один грач шотляндської мячевої дружини перейшов до клюбу з Нюкасль за 7000 фунтів; аналогічні переговори веде клюб Сандерленд.

— **Чудесна дитина.** Льондонські часописи пишуть багато про „чудесного" бірманського хлопця, який викликує загальне захоплення в Індії, місцевости Пауиндж. Цей хлопець, званий місцевим населенням Тун-Тін, себто дитиною світла, визначується умовим розвитком дорослої, пересічної людини і великою освітою. На ріжних публичних зборах, він промовляє з великою переконуючою силою і розяснює найтемнійші місця святих будійських книг. Недавно Тун-Тін мав виклад перед вибраною авдиторією будійських священиків про проблеми будійської фільософії. Будійські священики є переконані, що мають до діла з явищем „реінкарнації", а саме, що устами дитини промовляє душа якогось померлого вченого, вживлена в її тіло.

Біржа.

Гроші.

Америк. дол. 8·65 — 8·70, канад. дол. 8·45 — 8·50, чеські кор. 0·00·00 — 0·00,00, зсі 0·00 — 0·00·00, франки фр. 0·30·00 — 0·31·00, фр. швайц. 1·65 — 1·68, англ. фунти 37·00 — 40·00.

Золото. 20 кор. 32·00 — 32·50, 20 франк. 30·00 — 30·50; 20 марк. 36·00 — 36·50; 10 руб. 42·00 — 43·00.

Срібло. Австр. кор. 0·66·00 — 0·67·00, 5 зл. кор. 3·50 — 3·70, фльорени 1·70 — 1·80, рубль 2·80 — 2·90, рубель дрібним сріблом 1·40 — 1·50.

Збіжжя.

Пшениця краєва з 1925 р. 36·00 — 38·00, жито галицьке з 1925 р. 24·50 — 25·50, ячмінь галицький бров. —.— до —.—, овес гал. 23·50 — 24·50.

Дописи.

Підгайці. *(З культурно-освітного і кооперативного руху.)* На цілому просторі підгаєцького повіту відбувались підчас світової війни безперервно цілі два роки воєнні операції, а в слід за тим військові власти виселили більше як половину мешканців повіту, головно селян. В неприязності останніх зруйновано багато сіл та розграблено весь селянський дорібок. Ще досі тутешнє селянство не в силі отрястись від злиднів воєнної хуртовини та повернути до передвоєнного добробуту. Тому не дивно, що й уже громадське життя в повіті мусіло підупасти та що й сьогодня не виказує потрібної активности.

Якихнебудь проявів організованого політичного життя Українців у нашому повіті зовсім нема, бо ніяка політична партія не має тут своєї організації. Тому обтія не маєжуся до подання відомостей про працю на культурно освітньому й економічному полі, бо в тих ділянках громадянської діяльности маємо вже деякі успіхи, що стрічаються з загальним признанням і заінтересованням українського населення повіту.

І так філія „Просвіти" всіла відновити в повіті 40 читалень, з котрих 20 має власну бібліотеку, а 15 власну домівку. Театральних гуртків було в повіті 14. Дня 8. грудня влаштувала філія святочний концерт, а чистий дохід (около 150 зол.) вислано в дарі матірному товариству. Але все таки філія не змогла стати на висоті свого завдання, бо при її діяльності замітна — за малими вийнятками — загальна відсутність сільської інтелігенції. Кружок У. П. Т. складає около 120 зол місячно „Рідній Школі", удержує бурсу для бідних селянських дітей та веде шкільну плебісцитову акцію. Цьогорічна коляда в цілости призначується на ратунок українського шкільництва.

Найкраще розвивається кооперативний рух. Головно споживча кооперація може занотувати неабиякі вислідн. В повіті заложено 35 кооператив, яких торгові обороти за 1925 р. досягають квоти 400.000 зол. В місяці вересні ц. р. обєдналось 20 кооператив у Повітовий Союз, зложивши 9.000 зол. удійового капіталу. Торги турбіям Повіт. Союза виносять 70.000 зол. (лише за 4 місяці). Діяльність кооператив провіряють два сталі ревізори Союза. По селах влаштовує Союз кооперативні курси. Бажаним було би, щоби Союз винайняв під весну кількадесять гектарів поля під містом для ведення взірцевого малого сільського господарства та приняв фахового інструктора-агронома для організації сільсько-господарського промислу і збуту сільсько-господарських виробів.

За те кредитова кооперація стрічає великі трудноші при будові кооперативного кредиту. Зреорганізовані стараннями управи вірительности кооперативи „Народний Дім" у Підгайцях виносять квоту 3,500 зол., вадил за малі, щоб заспокоїти кредитовий голод українського населення. Завдяки ініціятиві одиниць вислано понад сотку відозв із зазивом вступати в члени кооперативи та прийти з помічю в створенню повітового фінансового осередка. Та, на жаль, загал досі не відгукнувся. Одначе управа постановила вжити всіх способів для переведення пропаганди в тому напрямі з огляду на можливість ухвалення земельної реформи та безвихідність отримання позичок иншою дорогою. Виробнича кооператива „Труд" (о-дагова) не проявляє майже ніякої діяльности, бо недостає їй відповідного проводу. Час уже стати на грунті кооперативного виробництва, опертого на споживчих спілках, а залишити коштовні й необчислимі експерименти з самостійними виробничими кооперативами.

З доручення всіх місцевих українських організацій заложено два тимчасові комітети. Перший займався збіркою на українських інвалідів, другий підпискою акцій Зем. Банку Гіпот. На інвалідів зібрано в повіті 40 дол. збіжем і 300 зол. готівкою. Підписка акцій Зем. Банку Гіпот. йде досить пиляво. Заклик до підписки видано запізно, а крім цього погане матеріяльне положення селян та інтелігенції не дозволяє виповнити як слід того важного громадянського обовязку.

Всі українські товариства незвичайно відчувають недостачу власної домівки. Одинока на це рада приступити з весною до будови „Народнього Дому" і цього домагається від комітету будови вся підгаєцька суспільність. Тимчасом товариське життя в місті зосереджується в касиновім тов. „Родина". Про гарний розвій товариства відомо шан. читачам з допису в „Ділі" з 17. листопада. Всеж таки дописувач у другій половині допису не хотів бути обєктивним і описав події з життя т-ва у виді незгідним з правдою. Як член „Родини" й рівночасно не будучи членом урядничого касина, вважаю своїм обовязком на цьому місці спростувати його невірні та ствердити, що в Підгайцях досі польського касина нема. Автор допису мав мабуть на думці урядниче касино, в котрого склад увійшло також кількох Українців. Неправдою є, що в „Родині" запанували з причини вступлення кількох її членів до урядничого касина невдоволення і непорозуміння, бо вище згадані члени зробили це за згодою більшости, чого доказом була ухвала загальних зборів „Родини" з дня 20. грудня, в котрих загальні збори не солідаризувалися з критикою діяльности голови і його заступника, поміщеною в „Ділі" з 17. грудня (останніх 18 стрічок).

Всякі квасі викликував та грозив розбиттям товариства хіба щ...ений автор допису, котрий всю свою роботу заведення подавання неправдивих і перекручених відомостей до публичного відома, ховаючись відтаки за пл...т.

Богдан Билинкевич.

Гамбург *(Клюб „Україна")*. Віддавна вже відчувалася потреба заложення в Гамбурзі, одним з найважніших портових міст на европейськім континенті, українського товариства, котре заопікувалосьб не лише організацією тутешніх Українців, але й заопікувалосьб також українськими переселенцями, котрих переїздить немало через Гамбург.

Відколи Польща диригує своїх еміграитів через Данціг, переїздить наших людей менше через Гамбург, як перед війною, але ті, котрі сюди тепер прибувають, потребують тим більше помочі. Багато Українців, що живуть на еміграції в краях східної і середущої Европи, прямують до Гамбурга, щоби звідси дістатися до заморських країв, де мають ближчу чи дальшу рідню. Прибувають вони часто голі та босі з надією, що може вдасться їм одержати роботу на кораблі і в той спосіб безплатно переїхати на другу сторону. Бувало таке, що люде, не знаючи мови й тутешніх обставин, попадали в руки безсовісних дурисвітів і того трохи, що з собою привозили, тратили. Свого консуляту не маємо, щоби було кому за нашими людьми вступитися, а корабельні компанії і власти ставляться до них зовсім байдуже. Кількох свідомих Українців, що тут живуть від кільканайцятьох літ, довідавшись нераз випадково про подібні випадки, запобігали лихові, як могли. Цей тягар спочиває дотепер виключно на плечах кількох одиниць.

В місяці листопаді ц. р. заснувався тут клюб „Україна" у складі: Оксен Бучинський, купець, голова; Мих. Богатюк, управ. бюра подорожі, секр.; Роман Тобіяш, слюсар, заст. голови; Іван Корол..., урядовець, касієр; І. Пилипюк, робітник, бібліотекар і господар. Клюб поставив собі за ціль побіч місцевої організації також опіку над всіма проїжджими, що ідуть до заморських країв або звідтам вертають. Між нашими членами маємо людей, котрі своїм впливом і знаменитими получениями можуть під кожним оглядом радою чи ділом переселенцям допомогти. Наш клюб старається увійти в близші зносини з Товариством опіки над українськими переселенцями у Львові і з подібними заморськими організаціями, як Товариство ім. св. Рафаїла у Виніпеґу і т. д. та стати транзитним місцем між Европою й Новим Світом.

Відраджуємо їхати до Гамбурга шукати тут роботи. Поминувши це, що в Гамбурзі є тепер около сорок тисяч безробітних, не можуть наші люде тут одержати ніякої роботи, бо закон приписує, що право до роботи прислугує лиш тим, що з початком війни тут працювали і по війні сюди вернули. Одержати заняття на кораблі цілком виключено. Згадуємо про це також, бо багато Українців з тою метою сюди прибуває. На основі нового закону можуть Українці, прибувші до Німеччини, працювати лише по фільварках і в німецьких мужиків.

Заявляємо, що ми кожного земляка тут радо привитаємо і кожним відвідинам ми раді. Наша адреса: Клюб „Україна" Гамбург, Вестерштрассе 19, телефон, Ганза 1397. **Виділ Клюбу „Україна".**

Всячина.

Кіт перед судом. Кожна країна має своєрідні процеси. У той час, коли у нас усі були зайняті питанням, чи винен Штайгер, чи ні? — у Льондоні поважні часописи — прошу не сміятись! — присвячували ще поважнійші статті на тему: чи винен кіт, що зїв сусідські кури та голуби? Підстава процесу маловажна, але теоретичні принципи цікавлять англійських юристів. Ось основа спору: адвокатові Баклі щезали цінні голуби та кури. Виявилось, що їх зїдає кіт його сусіда, власгителя віллі Гольмса. Баклі зажадав відшкодування 80 фунтів. Гольмс власноручно втопив свого кота і повідомив про це сусіда. Про гроші ні слова. Баклі подав його в суд. І програв у двох інстанціях. Мотив відкинення його претенсії був оригінальний: „Відомо, що кітки радо відвідують курятники. В Англії є ще звичай, щоби котів не позбавляти їх свободи". Тепер справа опинилась перед найвищим трибуналом у Льондоні. Нею зайнявся професор Оксфордського університету. Він звернув увагу на те, що якби коти були небезпечні для людей, то їх власники були би відповідальні за їх вчинки так само як власник менажерії за дикі звірята. А коти поводяться супроти курок так само, як тигр супроти людини. Тому їх властителі є відповідальні за смерть курок. І цитує параграфи з 1700 року! Всі очікують вислідy процесу, мов переговів і навіть закладаються між собою: за котом і проти.

Що таке метеор? Недавно у західній Африці впав метеор, який французькі учені хотіли спровадити до Парижа, щоби його точно прослідити. Та мандрівка метеору з неба на землю була швидша як з одної недалекої частини землі на другу. Вчені квапились. І тому, щоби мати цей цінний предмет якмога хутко у себе, доручили перевезти його одному французькому урядовцеві, що мав вертатись до Парижа. Проволоку огненну кулю поклали в скринку і вона заїхала з пасажиром аж до порту Бордо. Та тут ревний митний урядовець, який не бачив ніколи такого дива, почав допит. „Це що?" — „Огнева куля". — „Що це за предмет і з чого складається?" — „Саме про це мають довідатись шойно вчені в Парижі". — „А звідки він?" — „З неба". Урядовець гадав, що з нього кпкують і звернувся до вищої влади. Надінспектор почав наново подібну розмову. Врешті рішили, що за метеор треба заплатити мито і назвали його так: „Мінерал неозначеної породи вагою 20 кільо, який походить з поза світа".

Оповістки.

Репертуар Українського Наддніпрянського Театру під дир. О. Міткевича.

Яворів. саля Народного Дому.
31. XII. Ніч під Івана Купала.
1. I. Чорна Пантера і білий медвідь. (прощальна вистава).

Немирів. Саля читальні „Просвіти"
2. I. „Воскресеніе".
3. I. „Вій".
4. I. „Вихрест".
5. I. „Маруся Богуславка" (прощальна вистава).

Рава руська Саля „Сокола".
7. I. „Вій".
8. I. „Дні нашого життя".
12. I. „Маруся Богуславка"
13. I. „Лісова пісня".
14. I. „Ніч під Івана Купала".
15. I. „Чорна пантера і білий медвідь".
6—?

Т-во „Українських Жінок" у Станиславові складає 30 зол. на театральну салю місцевого українського „Сокола", що находиться у дуже скрутному матеріяльному положенні, а рівночасно кличе всі українські жіночі товариства до жертви на ту саму ціль. 1025 1—1

Дрібні оголошення.

АДВОКАТ на провінції приййме негайно рутинованого концінієнта спект. з субституцією. Зголошення слати: Д-р Василь Бала, Товмачище. 1013 2—2

КИЛИМИ гуцульські і після ориг. взорів Пешанського поручає на догідні сплати фабрика килимів „Textyl" Рава р. Виставa взорів в фірмі Сівак, Львів Коперника 3. 1012 2—2

КАЛЕНДАРИК „РУСАЛКА" на 1926 рік, гарно печатаний в 2-х красках вже продається. (Ціна 6 центів). Замовляти: А. Окпиш, Львів, Кадецька 4. 897 10-15

ФУТРО нове, оказійно дешево на продаж. Відомість: Пасаж Гаусмана 1. склеп М. Клюка English Tailor. 1024

БДЖІЛЬНИЙ МІД під гарантією первісности в 5 кілевих пушках по 15 зол. 25 сот., 10 кілевих по 29 зол. 40 сот. з опакованням і оплачено висилає Іван Янчинський і С-ка Городище п. Козлів. 1028 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Подяка.

Прибиті горем по втраті Найдорожшого Мужа, Батька і Дідуня, бл. п. о. каноніка Василя Сологуба, пароха з Яворова Наконечного, що упокоївся дня 2. грудня 1925 р., цею дорогою складаємо сердечну подяку всім Добродіям, які своїм співчуттям і помочю старались злагодити наш діймаючий біль.

Дякуємо Впр. і Всеч. оо. Мих. Льву, деканови з Яжева старого, Мих. Телеповн з Рогзина, Романови Крушельницькому з Бунова, Теод. Крушинському з Ольшаниці, Вол. Котисови з Прилбич, Теоф. Чайківському з Яжева нового, Ів. Ярemкови з Яворова (малого передмістя), Ан. Щепанському з Парудна, Ів. Біликови з Нагачева і Ол. Дольницькому з Залужа за ласкавий провід похорону.

Впр. оо. М. Льву, Т. Крушинському і Т. Чайківському зокрема дякуємо за прощальні слова, виголошені над могилою.

Сердечно дякуємо о. Ан. Щепанському, що не опускав нас в тяжких хвилях, потішав та помагав в чім лиш міг через цілий час тяжкої недуги, аж до послідної хвилі життя, та занявся похороном. Дякуємо дальше Вп. п. Них. Романцеви, Ант. Малиняковн і Марійці Бик з Наконечного, що доложили багато труду підчас уладження похорону. Дякуємо акад. Романцеву, п. Сем. Харамбурі, академ. з Яворова за прощальні слова, виголошені над домовиною. Вкінци дякуємо Вп. п. Мар. Котисовій з Прилбич, Софі Заревій з Тростянця, учителям з Наконечного, Церковному Братству, Місцевому Хорови Церковному, та всім Громадянам за численну участь в похороннім поході.

Всім Вам нехай Господь нагородить.

Софія, жена, Олександер, Віра, Олена, Володимир, Стефанія, Омелян, Юлія діти і Ярослав внук.
1029 1—1

За редакцію відповідає **Василь Мудрий**. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.